

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

INAUGURACIÓ DE LA TEMPORADA TAURINA

Ab unas quantas corridas pel istil, ens quedém sense toreros.

CRONICA

Las elecciones celebradas diumenje á Barcelona no tenen precedents en las moltíssimas que s' han verificat desde l' invenció de las urnas electorals. Segons notícies fidedignas ningú s' vá pendre la molestia de sortir de casa per emetre 'l vot: ningú enterament, ni 'l Sr. Planas y Casals, ni 'ls mateixos respectables senyors que figuravan en candidatura.

Tenint tan segura l' elecció ¿quina necessitat hi havia de que s' incomodessin? ¿Quina necessitat hi ha d' enfilar-se á la figuera, quan la figa de tan paxona ha caygut á terra?

Y lo qu' es aquesta vegada ni á terra 'ls ha caygut, sino á la boca, de manera que ni la pena s' han hagut de pendre de ajupir-se. No han hagut de fer mes que cloure las *barras* y empassársela.

Oh sers ditxosos y afortunats, los quatre Joans y l' Eduardo que sense neguits ni angúnias de cap mena haveu lograt calsarvos la representació de la segona capital d' Espanya! ¿Qui us empetará la basa?

Si us haig de ser franch, encare trobo qu' heu pecat de modestos atribuhintvos la friolera de 14,000 y pico de vots els que havian de figurar en la majoria y de 7 mil y pico 'ls qu' estavan predestinats á sortir per minoria. ¿Qué us costava de afegir un zero mes á la xifra total de l' acta?

¿Qué vol dir un zero mes? Dèviu apuntarvos tots los vots del cens, atenintvos á aquell principi que diu: «Qui calla otorga.»

Es aixís que Barcelona en massa ha callat, *ergo* Barcelona en massa 'us ha otorgat la seva representació.

Ara aneu á Madrid, presenteuvos á n' en Cánovas y digueuli:

—Lo país está ab nosaltres, y no hi ha res que li dongui tan gust com que 'l baldin á contribucions, que 'l crucifiquin á deutes y que 'l escorxin ab tota mena d' extorsions. Per lo tant, no miri prim, ja pot tirar al dret, y no tingui cap por de que s' queixi... á lo menos la ciutat de Barcelona, qu' es avuy la mes mansa, la mes suferta, la mes tranquila d' Espanya.

¡Bonich síntoma del porvenir que se 'ns espera!...

Es de creure que la moda de fer eleccions sense molestia dels electors durará molt temps y qu' en lo successiu, tant si s' tracta de diputats com de regidors, tothom dirá:

—Es inútil que obrin los colegis electorals... Aixó de *colegi* fa criatura, y 'ls barcelonins ja som una mica massa grans per anarhi.

Y tot anirà seguint de la mateixa manera que si hi anessim, porque está vist y demostrat que la cosa pública ha de marxar sempre de mal en pitjor.

L' altre dia 'l *Diari de Barcelona* prenía pel seu compte 'ls pressupostos municipals y consignava 'ls següents datos:

«Lo pressupost ordinari de Barcelona signé en l' exercici de 1893-94 de 15.937,526.78 pessetas.

«A l' any següent 94-95 s' entilá fins á dinou milions 848.262.31.

«En l' actual 95-96 puja á 20.895.040.82.

«Aument en dos anys: 4.957.514.04.»

Però ademés del pressupost ordinari hi ha que contar l' extraordinari ó adicional, que vé á ser una especie de tapa-forats ó de solda-trampas, y que per lo que toca á aquest any, no peca de fluix, ja que s' eleva á 15.779.175.88 pessetas.

Las quals sumadas al pressupost ordinari, donan un total de pessetas: 36.674.216.70.

A aquesta suma ascendeix lo que á Barcelona s' haurá gastat durant lo present any económic... ó derrotxador.

Las pessetas escritas á milions sobre 'l paper, al primer cop d' ull no s' veuen, de manera que no tothom sab donarse compte exacte de lo que representa la suma de 36.674.216.70 pessetas derrotxadas en un any y de qualsevol manera.

Treyém los comptes á tant per barba, tal com ho ha fet el *Brusi*, y veurém qu' es lo que li toca satisfer á cada barceloní pel gust de assistir á la fastidiosa comedia que s' representa á la Casa gran.

L' últim cens oficial atribueix á Barcelona una població de dret de 268.223 habitants. Divideixis per ells la xifra del pressupost municipal y trobarém que cada barceloní xich ó gran, pobre ó rich contribueix als gastos municipals ab una suma anual de 136 pessetas ab 73 céntims.

Y com siga que cada familia, segons las reglas estadísticas, conta un promedi de cinch individuos, resulta que cada familia contribueix cada any als gastos del Ajuntament ab la cantitat de 683 pessetas ab 65 céntims, ó sigui ab 1 pesseta 87 céntims cada día.

Aixó per las familias opulentas que son las menos no representa gran cosa: per las de modesta posició ja es una carga bastant pesada; pero pels infelissos jornaleros equival ó poch menos á la impossibilitat material de viure. Una pesseta 87 céntims diaris representa mes de la meytat del jornal que guanyan tal vegada la majoria dels veñins de Barcelona.

Y no s' digui que no pesan sobre dels jornaleros en tal proporció las cargas municipals, porque es fácil demostrar qu' ells son los principals contribuyents, tenint en compte que l' impost de consums constituheix la base dels ingressos del Ajuntament.

Sense necessitat de que ningú 'ls passi papeleta, ni 'ls amenassi ab apremis, embargs ó ab execucions pagan á tort y á dret, encare que de moment no se 'n adonguin. Pagan, no ab diners, sino ab aliments. Se veuen obligats no á treures-ho de la butxaca sino de la boca.

De cada porró de ví que compran, l' Ajuntament se 'ls ne béu la meytat á lo menos; lo pá, la carn, fins las monjetas, y las patatas, lo carbó, l' oli, la sal, tots els arriba á la taula considerablement mermat. Avants de adquirirho ja 'ls fieltos n' han tret la part del Ajuntament. Y l' tant per cent sobre la contribució territorial é industrial se traduheix pels pobres en un encariment considerable en los lloguers y en tots los articles de consum.

De manera que si no paga cada familia las 683 pessetas 65 céntims anuals del promedi, ben poch se 'n deu faltar.

En rigor no las paga, porque 'ls Ajuntaments gastant molt mes que lo que recaudan tenen la costum de saldar los déficits dels pressupostos, ab noves emissions de láminas de la Deuda municipal. Però aixó fá que no podent treure dels veñins mes de lo que 'n treuen els deixan empenyats.

Y l' pressupost qu' es avuy de 36 milions, l' any que vé si convé será de 40, y anirà creixent com una bola de neu, fins que s' ho emporti tot la trampa.

Tal es lo porvenir de Barcelona.

¿Y qué 'ns dona l' administració municipal á cambi de fals sacrificis?

Despilfarros á tot drap: edificis inútils y cars; una urbanisació imperfecta y costosíssima; un aixam d' empleats que no té fi ni compte; un sistema de clavegueras que diluheixen la mort en la població con-

sumant l'obra de l'anèmia, y fent que la mortalitat escedeixi del 30 per mil al any....

Aixó sí, quan l'Ajuntament surt en corporació, dona gust contemplar la escolta dels municipals de caballeria vestits de gran gala; y pels pobres que careixen fins de lo més necessari a la vida ha de ser un gran consol sentir las armonías de la banda de 'n Rodoreda.

Tet aixó surt de la pesseta ab vuitanta set céntims que ha de satisfer diariament cada familia de Barcelona.

Per lo tant, y dat que aquesta es segons sembla la bona marxa dels assumptos municipals ¿a qué preocuparnos de anar a votar quan venen eleccions?

Que surti elegit qui vulgui.

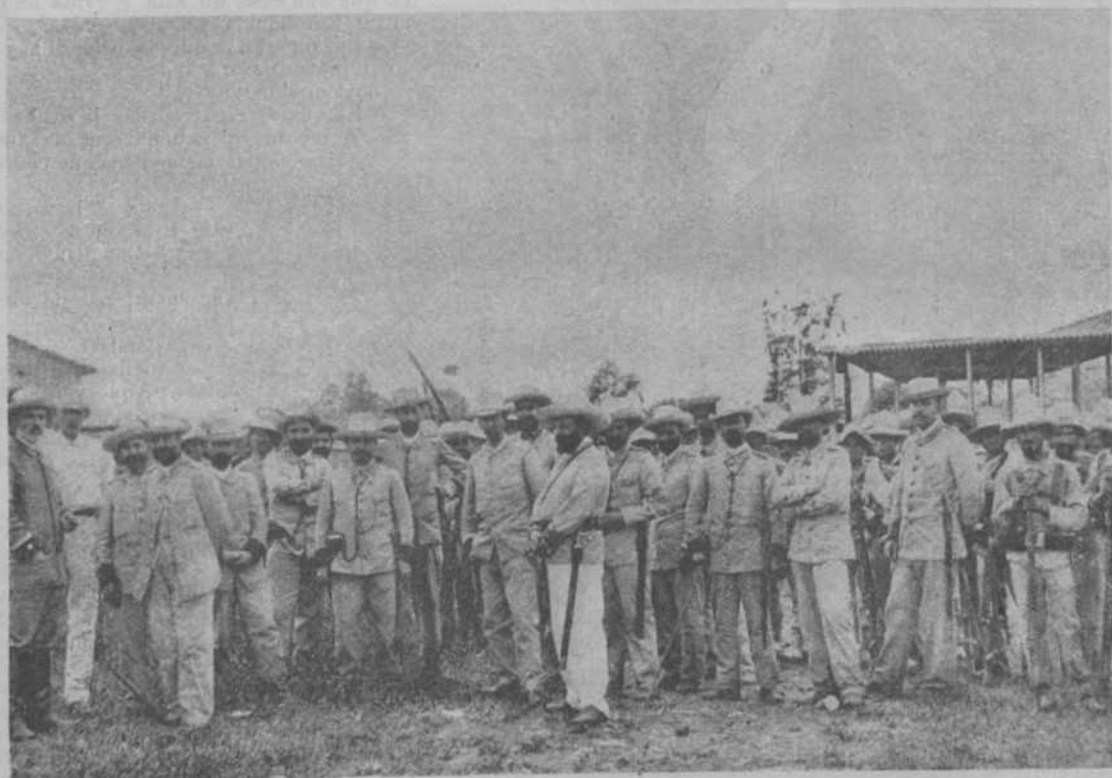
te vaig dir:—Un dia vindré.
Desde llavors has callat
y may més m'has convidat
y encare no sé 'l perquè.

..

Boig seguiria 'ls teus passos
ab lo cap ple d'il·lusions
de lligá ab tú 'ls sagrats llassos
ab fionjas trenas d'abrazos
y ab cadenas de petons.
Jo 't faria molt ditxosa;
fora un guarda als teus perills,
pro de tú m'separa, hermosa,
una enamorada esposa
y una dotzena de fills.

J. PUIG CASSANYAS.

NOSTRES SOLDATS A CUBA

La vanguardia d'una divisió.

Que 'l que surti elegit fassi lo que li dongui la real gana.

Al cementiri un dia ó altre bé hi arribarem... y allà sí que per pobres que siguem ens hi portaran en cotxe.

P. DEL O.

DOTZENA DE FRARE: Frederich Soler (Pitarr).—Surtirà dijous.

RETALLS

Sapiguent que no podia
la teva oferta acceptar
pels molts treballs que tenia
no deixavas passar dia
sens' convidarme a dinar.
Més tant per tu importunt

FALSIFICACIONS, EXPLOTACIONS Y ALTRES EXCESSOS

¡Brrrrr!... La vidriera de la redacció s'obra ab alarmanant estrépit, y apareix un grupo de personas que ab los cabells en desordre y 'ls ulls fora del cap pretenen parlar totas a la vegada:

- ¡Fassi 'l favor d' escoltarme!...
- ¡Tingui la bondat d' aténdrem!...
- ¡Concedeiximi un moment d' atenció!...
- ¡Vull explicarli una cosa que...—

A mí m'ho sembla qu' es aixó lo que diuen; perque si hagués d' assegurarho, es tal lo barullo que mouhen, que en bon apuro 'm veuria per certificarho ab tota exactitut.

ORATORIA D' ATENEO

—Aixís no farém res—els dich, tractant d' establir una mica d' ordre:—si cantan tots á coro, entonant cada un una *lletra* diferenta, es molt difícil que 'n traguém l' aygua clara d' aquesta sarsuela.

—¡No sarsuela! ¡Drama!

—¡Tragedia!

—¡Burla horripilant, combinada ab premeditació, alevosia y ensanyament!

—¿Ja hi torném?—faig jo altra vegada:—Lo millor seria que parlessin de un á un, ó á tot estirar, de dos en dos.

—Demano sé l' primer. Lo meu assumpto porta més pressa que cap.

—Donchs comensi.... ¡Ey!... si aquests senyors tenen la bondat de callar una estona.

—Lo qu' es per mí....

—Y per mí....

—Lo mateix dich jo....

—Bé; menos amabilitat y més silenci, que una cosa no está renyida ab l' altra. Enrahoni vosté. ¿Qué passa?

—Pues passa.... que la calderilla ja no torna á passar.

—¿Cóm s' enten?

—En quatre esgarrapadas li explico. Se 'n recorda d' aquella crusada que s' va alçar contra las monedas de coure falsas?

—¡Prou! Algunas vaig tirarne á la claveguera.—Donchs á horas d' ara ja 'n deuen haver surtit, perque tornan á corre.

—¿Aquellas?

—Aquellas... ó unas altres. Aquest día al tranvia van donarmen dugas, al café una y á cal llimpiabotas un altra.

—Si que, donchs....

—Aixó es lo que jo dich. Passat lo susto, que obligá á la moneda falsa á amagar-se, 'l núvol s' ha desfet, la calderilla ilegítima ha anat perdent la por.... y la vergonya, y es probable que si no li paran els peus ab prontitut y energia, el millor día torni á presentarse peraquests carrers, circulant ab la mateixa tranquilitat que si aquí fós á casa seva.

—Bueno. Ara que parli 'l que li toca. ¿Quí segueix?

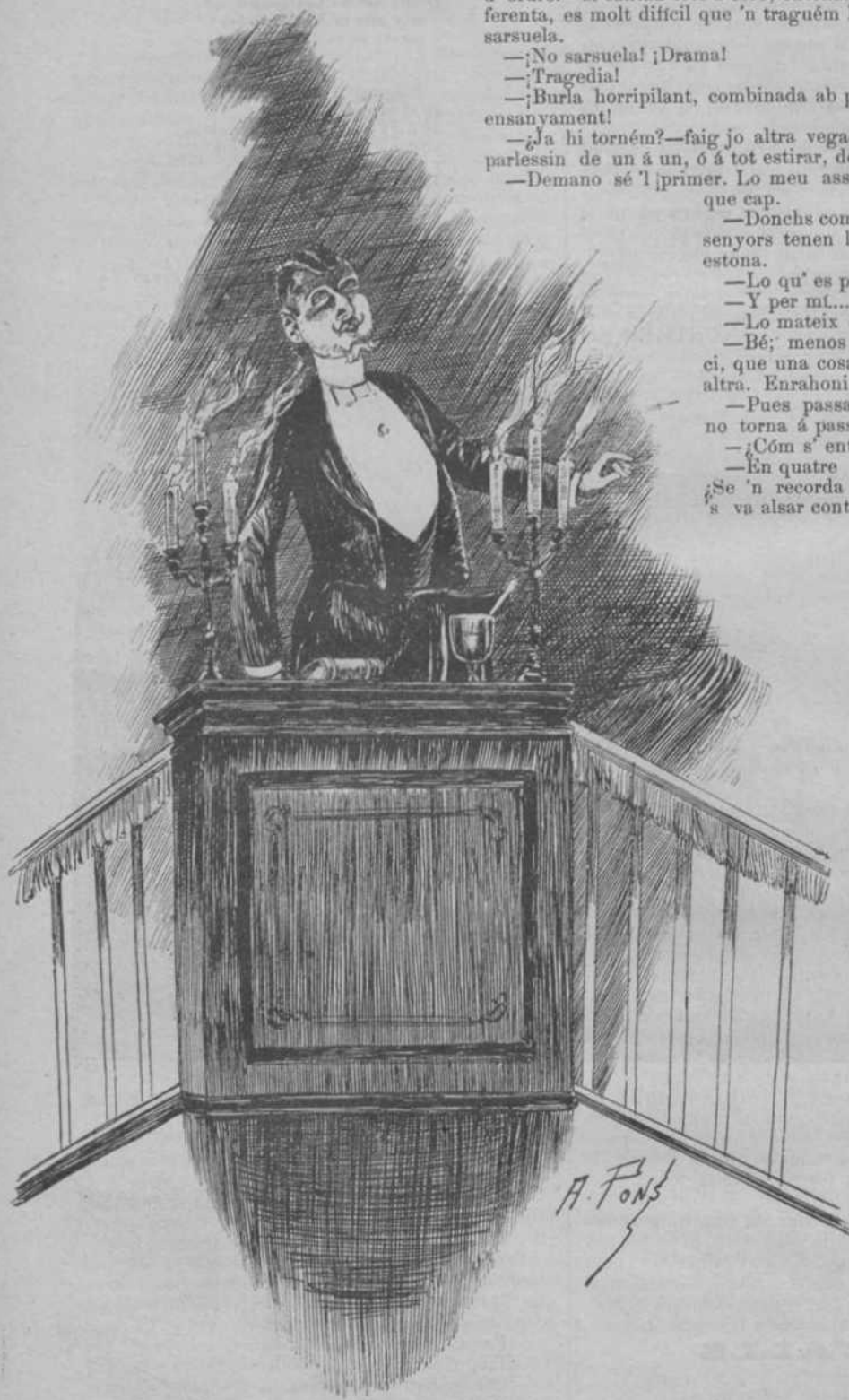
—Jo. Lo que 'm passa á mí, no té dibuix ni admet la menor defensa, ni es possible que succeheixi en lloch més.

—A veure.

—Encare no fa tres senmanas que van castigar per adulterador al taberner que 'm ven el ví, y....

—Y encare no ha pagat la multa?

Ha dit: *Yo entiendo onze voltas,*
ha dit: *Hay más, vintitrés*
ha fet un gran consúm d' *érgos,*
y en conclusió.... no ha dit res.

—Y ja torna á vendremel falsificat, ab lo mateix salero y 'ls mateixos ingredients que avants.

—Continuém. Que s' expliqui un altre. ¿Sobre qué té que dir vosté?

—Sobre 'ls tranvías. En diversas ocasións s' han donat ordres y més ordres, fixant el número de passatgers que han d' anar en cada cotxe; en la plataforma de cada un d' ells hi ha un avís que indica quants viatgers hi caben; fins una vegada la guardia municipal montada deturava en ple passeig de Gracia á tots los carruatges que duyan més *carga* de la permesa.

—Y....

—Y veji qualsevol tranvia, especialment el de Sans, els diumenjes després de las dotze, y quedarà admirat de que un cotxe d' aquells pugui portar cent personas sense reventarse.... y sense que ningú li posi la multa que li correspon.

—Perfectament. Ara toca á vosté. ¿Qué li succeheix?

—Que veig que alló del *sello* encare dura.

—De quin *sello* parla?

—Del timbre móvil que ha d' acompanyar á totes las localitats de teatro. Las autoritats prou van manarho que cap expendedor s' extralimités, cobrantne mes de deu céntims, qu' es el valor real del *sello*; los taquillers no s' donan per aludits, y continúan explotant al públich que acut á la seva fines-treta.

—¿Pero 'l governador, l' alcalde, las autoritats corresponents no fan res pera extirpar aquests abusos?

—Ho fan un sol día.... y además ho fan malament.

—Aquí está la causa de tot!

—Aixó es lo que perpetúa la explotació de que 'ns queixém!....

—Aquest es l' origen dels nostres mals!....

—Es á dir que vostés creuen que si las autoritats volguessin....

—No passaria res d' aixó. ¿Cóm vol que 'ls negociants en moneda falsa pleguin l' industria si encare no se sab que hajan fet res á cap d' ells?

—¿Ni cómo els taberners s' abstindrán de falsificar 'l vi, sabent que la multa no implica la clausura del establiment ni la disminució del tráfec?

—¿Ni quina por han de tenir las empresas del tranvia á las repulgas de l' autoritat, si veuen que 'ls dependents y representants de l' autoritat son los primers en faltar á las reglas qu' ella ha establert?

—¿Ni cómo vol que 'ls taquillers de teatro s' alarmin per multa mes ó menos de cinch pessetas, al recordar que ab quatre ó cinc centas localitats que puguin vendre, ab la *martingala* del timbre móvil, ja se 'n fan dotze ó catorze?

—Y donchs ¿qué han de fer las autoritats pera cumplir ab el seu deber? ¿Agafar á tots els defraudadors y enviarlos á Fernando-Póo?

Los quatre Jeremías tornan á parlar tots á coro; pero aquest cop *afinan bé*.

—¡No senyor! Basta ab que las autoritats se recordin de que, per serho de debó, no n' hi ha prou ab vigilar un rato cada mes, ó cada quinzena, ó cada senmana. S' ha de fé 'l cap viu cada día, cada hora, cada moment....

—¿Saben qué 'm sembla? Que tenen molta rahó; pero no 'ls val.

—Per qué?

—Perque tot aixó que desitjan no s' podrá realisar fins que las autoritats siguin Cabriñanas ó 'ls Cabriñanas siguin autoritats.

A. MARCH.

DOTZENA DE FRARE: Frederich Soler (Pitarrá).—Surtirá dijous.

A UNA PLANXADORA

Planxadora sandunguera,
la mes maca y aixerida
la mestendre y divertida
de Gracia; la mes pitera.

Tú vas ser lo meu encís
y 'l meu goig, ho pots ben creure.
desde 'l dia que 't vaig veure
(un dijous á quarts de sis).

Carrer de Provensa amunt
anava y permet que 't diga
que al ser frente á la botiga
't vaig veure, y tan bon punt
los teus ulls ab los meus
van, fixarse, 'm va fer mal
el pit, la orella, 'l caixal
y no sé si un ó dos pens.

ELECCIONS

¡Visca la gran barra!
ja podéu mirá:

menos la vergonya,
aquí tot hi va.

DE CUBA Y D' ESPANYA

—Si sabia que no s' han de perdre pel camí, li enviaria uns quants bunyols a Guanabacoa.

¡Macatxo, quin mirar tens mes pillo y engrescador; ara veig que ferí un cor a tu no t' deu costar gens.

Igual que a mi vas ferirme ja quants deus haver ferit que pots encare fan lli! pro ¿vols fé 'l favor de dirme si algun cop has estimat? vaja, parlam ab franquesa ¿quants cops has estat promesa sense saberho 'l vehinat?

Lo menos ara per ara ab dotze tens compromís...— estimam a mi y aixís farás dotzena de frare.

Jo t' estimaré ab bons fins; molt més que 'ls altres ayments mira 'ns voldrém... com germans ó, tot lo mes, com cosins.

Jo soch un xicot formal de mitjana posició; tinch un oncle qu' es rectó y un altre municipal.

No soch lleig en demasia, geperut, guenyo ni tort de camas; aquesta sort no 's troba pas cada dia.

No m' agrada fé 'l tronera; ab aixó ves si t' animas y, tan pregada, m' estimas d' una ó bé d' altra manera.

Determinat aviat perque la teva contesta, ab molta ansia esperant resta lo teu aymant

PERE PRAT.

Per la copia
FRASCUELLO.

DOTZENA DE FRARE: Frederich Soler (Pitarr).—Surtirà dijous.

ARTICLE... D' ALIMENT

¡Jo haguera estat ben amant si d' aquell espadrech n' hagués fet la meua mitja taronja!

—¡Y donchs! ¿qué no aneu a Cuba vosaltres?
—¡Cal... També hi ha feyna a la manigua d'aquí, també.

Figureuvs una xicota prima com un *apit*, un verdader *socall*, ab uns peus que si be eran xichs semblavan de *prinya*, cara de *rap*, coll d' *anech*, nas d' *escarzofo* y gallas de *pa tou*. Duya en lo pentinat monyo d' *ensiamada*, y en lo vestir sempre feya gall d' *indi ab fasols*; fentse l' económica, duya roba senzilla pro *farcida* de cintas y llassos cars, de color de *sanch y fetje*, en tan gran número que pujava mes lo *such* que 'ls *moixons*.

Com qu' era tan *bleda*, totes las *guatillas* que li deya se las empassava, y la *faba* no l' entenía que jo, en aquest bullit de l' amor, li donava *garas* per *perdius*.

Volgentme fer menjar *gat per llebra* s' alabava de ser rica y deya que tenia una *poma* per la set, pero lo que tenia eran *raves fregits*. Molts *bolados* y total *bacallá ab such*.

Somiant *truytas*, em creya ja *peix* al cove, sense ferse càrrech que no 's pot dir *blat* que etcètera, y jo per por al sèn genit de *vi de dotze*, anava demorant, fent la *farina blana*, lo donarli 'l *mal trago* d' una *carbassa*, esperant que ab palla y temps maduressin las *nepras*.

¡Y que 'l tal festeig no era festeig d' arrós, no; 'm costava molts *naps*!

Al cap-de-vall, fent de las *tripas cor* vaig decidirme, y un dia me li presento ab cara de *prunas agres* y li dieh net y clar qu' estava *típ* d' ella y que busqués un altre *llus* que ocupés lo meu puesto, que a mi ja 'm feya *escudella*.

¡Fillets de Deu, que vaig haver dit! Vermella com un *bitxo*, se 'm tira a sobre y a *bolets*, *natas* y *castanyas* va deixarme la fesomia feta una *xanfaina*, tirantme per *postres* quatre *pebrots*, posantme las *peras* a quarto y dibentme, per final de la *tunyina*, que si no recordava mas promesas que menjés quas de *panxa*, qu' era un cap de *meló* y que si *naps*, que si *cols*, que si *xiribias*.

Vaig coneixer qu' havia fet un *pá* com unas *hostias* y roig com un *perdigot*, ab la pell de *gallina*, calent de l' *estofat* y ab lo cul com un *tomatech*, vaig tocá 'l dos ab mes llestesa qu' una *llebra* no fa salts.

No me 'n penedeixo, perque no es aixó cap *séba* que 'm fassi coure 'ls ulls y ademés tinch lo *fetje* com una *rojada*.

Per altra part, coneix ja una altre noya que estich mitja *figa mitj rahim* per declararmhi. Te una boqueta de *pinjó* que m' engresca, es fresca com un *ensiam*, mes aixerida qu' un *pésol* y usa un parlar tan *dols*...

No sé quin camí empendre; ja estich *part* de donas puig entre totes m' han fet tornar lo *vi agre*; ademés tinch anyets, la cara se m' arruga com una *panxa* y es molt dú 'l *bou al ast*, pero aquesta te tanta *sal* que al cap-de-vall me sembra qu' hauré begut *olí* y la faré la meua *costella*. Y si 's te en compte que te mare y germana 's veurá que qui no vol *caldo* ne pren tres *tessas*.

Deu hi fassa mes que nosaltres y permeti que no 'm surti 'l ou covat. Si aixís fos, ja se que fora agafar lo rave per

D' ESPANYA Y DE CUBA

—Espero que mentre jo sigui a l' Habana...
—No passis ansia, no reconeixeré la beligerancia a ningú.

las follas, pero jo 'os juro que 'm tirava de cap á mar, encare que m' hagués de mullar com una sopa, feya l' anech y deixava 'ls tiberis de la terra per aná á sopar ab San Pere.

JEF DE JESPU.

DOTZENA DE FRARE: Frederich Soler (Pitarrá).—Surtirá dijous.

A UN QUE 'M BUSCA LA XICOTA

Per mes que las trobis pessimas
empassat aquestas Décimas.

Ta conducta m' ha extranyat
y creu que molt m' encaparra.
¿Sabs que tens bastanta barra
de segui á la Montserrat?
¿Ignoras tú que m' ha dat
paraula de casament
y que á mi m' es convenient
mantenir tals relacions?
Creume, deixat de qüestions,
no siguis impertinent.

Per mes que sigui lleugera
de cascos la que t' agrada,
sápigas qu' es tan honrada
com pot serho la primera.
Tréute doncas la ceguera
d' estimarla com tú bramas,
si ab la teva astucia tramas
nous arguments, ten segú
que jo, topant á n' á tú,
potés que t' trenqui las camas.

Pero si es que necessita
lo teu cor estimació,
ja t' donaré pel gust jo,
escriu donantme una cita.
T' atrassaré á la Pepita,
una noya campetxana,
alta y prima, grossa y nana,
era avans, la novia meva,
mira, viu... á casa seva
y te dinés... á la Habana.

No desprecies tal oferta

—Me sembla que fins que tú hi vagis á arreglarho!...
—¿Jo?... A no ser que tú m' hi portis en cotxe...

—¡Aixó es jalea fina!
—(Se 'm figura que aquest va per anexionarse.)

que pot serte ventatjosa,
penxa que la sort ditxosa
passa sense crida ¡alerta!
Casathi, qu' es cosa certa
que t' ho agraíre desd' ara,
ella ab l' amor no repara...
Ah! y si teniu un infant,
us juro que 'l voldré tont
com si jo li sigués pare.

SALVADOR BONAVIA.

DOTZENA DE FRARE: Frederich Soler (Pitarrá).—Surtirá dijous.

LLIBRES

ROJAS.—Poesias de JOAQUÍN ROIG.—Per dirse Roig de
apellido l' autor, dona 'l títol de Rojas á las sevas compo-
sicions.

¡SENSE PLOURE! (Dibuix de M. MOLINÉ.)

—Si pot só adelantéu la vostra festa,
gloriosíssim Sant Pere Regalat,

ó quant mienos ¡miréu d' adelantarnos
aquells quaranta díes de ruixat!

Constituïen aquestes un conjunt molt característic; en sa majoria las poesias pertanyen al gènere humorístic i revelan en lo Sr. Roig un hàbil versificador, que té una gran facilitat en lo maneig de la rima, posantla al servey de idees molt oportunes.

Moltas de las composicions las coneixiam per haverlas vistas en diverses publicacions festivas; pero la seva aparició degudament coleccionadas, sobre renovar recorts agradables, proporciona un rato de passatemps al lector, amich de no encaparrarse.

ALTRES LLIBRES REBUTS.—*Fé científica*, estudio filosófico por el Dr. R. Salvat C.

—*Sobre el arte de escribir*,—EL ESTILO, por M. Buffon.—Traducido y anotado por J. Vidal y Jumbert.—Constituïx lo primer folleto de una nova Biblioteca enciclopédica moderna.

—*Como y porque se perdieron las colonias hispano-americanas*, por Enrique Manera y Cao.—Es un estudi històric de gran oportunitat, donat a llum a la Habana, sobre tot avuy qu' està ventilantse'l problema de la insurrecció de Cuba. Fixantse en l' experiència poden preveure's certs desastres que afectarian gravement a la integritat de la nació espanyola.

—*Matrimonio a Montserrat ó buscant la perduda*.—Anada en dos actes y en diferents quadros, lletra de Conrat Roure, música de Joseph M.ª Comella.

—*La mania de un notari*.—Comedia en un acte y en vers de D. J. Iglesias Guisart, estrenada al Teatro del Olimpo.

—*La carta misteriosa*, comedia en dos actes y en prosa, original de D. Salvador Truyola y Puig.

—*Ella*.—Comedia catalana en un acte y en vers original de Ricardo Mallorquí.

RATA SABIA.

DOTZENA DE FRARE: Frederich Soler (Pitarra).—Surtirà dijous.

PRINCIPAL

Gaspar doná a la escena *La eterna cuestión* com a esbós de drama; no com a drama acabat. Si bé s' mira, l' assumpte no permet mes que un bosqueig, puig no tanca mes que una situació, y no n' hi ha prou ab ella per omplir tres actes. Y encare aquesta situació única es poch escènica, a lo menos per part del personatge que després de cometre adulteri ab una dona casada, s' enamora de bona fé, com un cadet, de la filla de aquella, nena de poch anys. Com no s'

explica la forsa ab que li entra aquest enamorament, y la seva situació davant de la mare que s' ha perdut per ell, no té disculpa, resulta de aixó la presencia de un tipo desairat, capás de destruir tot l' interès del drama.

Apart de aquest defecte fonamental l' autor fá gala de son *savoir faire* en una multitud d' escenas perfectament desenvolupadas, en una acció secundaria molt moguda, que s' enllaça ab la principal y amenisa l' obra, y sobre tot en lo diálech qu' es garbós, xispejant, intencionat y teatral. No en vá Enrich Gaspar es un dels mestres del teatro castellà.

L' obra vá ser escoltada ab gust y aplaudida en distintes ocasions. Entre ls intérpretes se distingí en primer terme la Sra. Tubau, que si en son paper de Maria té situacions difícils, las sapigué vèncer sempre ab lo seu talent. En lo paper de Amparo se revelá com a dameta ingènua de gran porvenir la Srta. Blanco, la qual sorprengué al públich per la veritat pasmosa ab que doná vida y reala a son interessant paper. No pot ferse ab mes justesa ni pot brodarse ab

detalls mes primorosos la escena de la confidencia de una nena de la primera volada ab lo seu pare. Lo públich li tributá una gran ovació.

Los demés actors cumpliren.

LICEO

Aida ha sigut la segona ópera que s' ha posat, en la present temporada de primavera.

Tant la Tetraxini com en Mariacher eran ja prou coneguts en la interpretació de aquesta partitura, y avuy, com en altres ocasions, reberen sens interrupció los aplausos del auditori. La Tetraxini es una gran cantant dramática y en Mariacher un dels tenors que avuy disposan de medis mes poderosos.

Ab lo paper de Amneris debutá

la Sra. Blanzart Abades, artista novella, que no careix de facultats. Interpretá ab acort las pessas de mes empenyo.

Lo baix Sr. Perelló feu gala de sa veu potentia y de sa bona escola, y l' barítono Tisseiro, a pesar de que diu la lletra en italiá, encare canta en francés.

Molt bé l' mestre Campanini, y ls coros ajustats, contribuïren al excelent conjunt de la interpretació.

CATALUNYA

Fregoli es l' home del dia. Després de reproduhir las pessas mes aplaudidas del seu habitual repertori, ha posat en escena una curiosa producció seva batejada ab lo títol de *Eldorado*, que li serveix per fer, en l' espay de una hora, totas las diabluras que comporta un espectáculo. Aixís es que canta couplets, fá jochs de mans y lo mes bonich es que al acabar cada un d' ells explica la trampa, practica experiments de catalepsia, executa la dansa serpentina, s' entrega als mes variats exercicis propis de un clown musical, etcétra, etcétra, y tot ho realisa ab garbo y donantse una pressa, que apenas se comprenen tantas transformacions realizadas en un tancar y obrir d' ulls.

De aplausos y de riallas no n' vulguin mes.

Lo famós transformista logra que cada nit s' ompli'l teatro fins a vessar, y a pesar de que ja han terminat las deu úniques funcions que tenia anunciadas, continuarà treballant tot lo que resta de senmana, per correspondre al gran favor que'l públich li dispensa.

GRAN-VIA

Las representacions del' ópera *Marta* proporcionan grans entrades al teatro mes económic de Barcelona.

En l'execució de l'obra, que surt molt ajustada, s' distingeixen la tiple Srta. Ferrer, la contralt Sra. Fábregas, lo tenor Sr. Casaña y 'l barítono Sr. Carbonell.

ALTRES TEATROS

A *Romea* s' anuncia per la setmana pròxima l'estreno del nou drama del Sr. Guimerà: «*La festa del blat.*»

Al *Tivoli* continua la companyia infantil, atrayent cada nit extraordinària concurrència.

S' està ensajant a *Novedats* lo drama *Roger Laroque*.

Lo concert d' *Euterpe* que quedà interromput lo dilluns de Pasqua, a causa de la indisposició del mestre Goula (fill), s' efectuarà demà passat diumenge, executantse l'obra de 'n Wagner «*Lo sopar dels Apòstols.*»

Y per avuy, res mes.

N. N. N.

DOTZENA DE FRARE: Frederich Soler (Pilarà).—Surtirà dijous.

TRAGERIAS D' UN CASAT

Poesia dedicada á la aplaudida Societat Coral

«LA JUVENTUD GRACIENSE»

Desitjant fé un casament,
d' alló que 's diu, dels llabits,
vaig estar trenta cinch nits
sens dormir ni un sol moment.

Gastant salut y palica
veya al fi mon gust lograt;
puig pensava haver trobat
una noya bona y rica;
pero, preguntant per ella,
vaig saber que ma estimada
jestava més foguejada
que una cantinera vella!

Al cap de molt temps, ab manya,
váreig trobá altres partits;
pro tots dolenta y petits
com molts dels que té l' Espanya

Més cansat de ser solter
y desitjant viure ab dona
tarada, dolenta ó bona,
vaig di al fi:—¡Vinga muller!

Y no molestantme gayre
pera pescá una pubilla,
prest, vaig casarme ab la filla
d' un pobre y tronat drapayre.

Al principi 'm deya:—¡Oh, si;
tu ets digne de mas caricias;
jets, per mí, un mar de delicias
y un carquinyoli molt fi!

Veyentla franca y senzilla,
ab veu sortida del cor,
jo deya:—¡Y tú, per ma sort,
ets la més dolça rosquilla!

Pero al cap de quinze dias
ja m' armava gran xibarrí
davant de la gent del barri
y 'm feya mil picardias.

Dols, molt picant ó salat
era 'l menjar que 'm portava
y al queixarme m' etsivava
un renech recargolat.

Sempre 'm veyia ab grans traballs
pera ferla menjá un poch;
mes d' amagat méu ¡jo 't toch!
s' atipava de bons talls.

Quan ab ella 'm vaig unir,
jo tenia setcents duros,
fumava los millors puros,
y 'm podia ben vestir;
pero al cap d' un mes ó dos
que jo ab ella era casat,
ja 'm trobava en un estat
tan trist y tan llastimós,
que puros, ni paquetillas
no podia pas comprar,
y tenia de fumar

REFORMA HERALDICA

Modelo del escut que usarán alguns Ajuntaments.

escanya-pits y borillas.

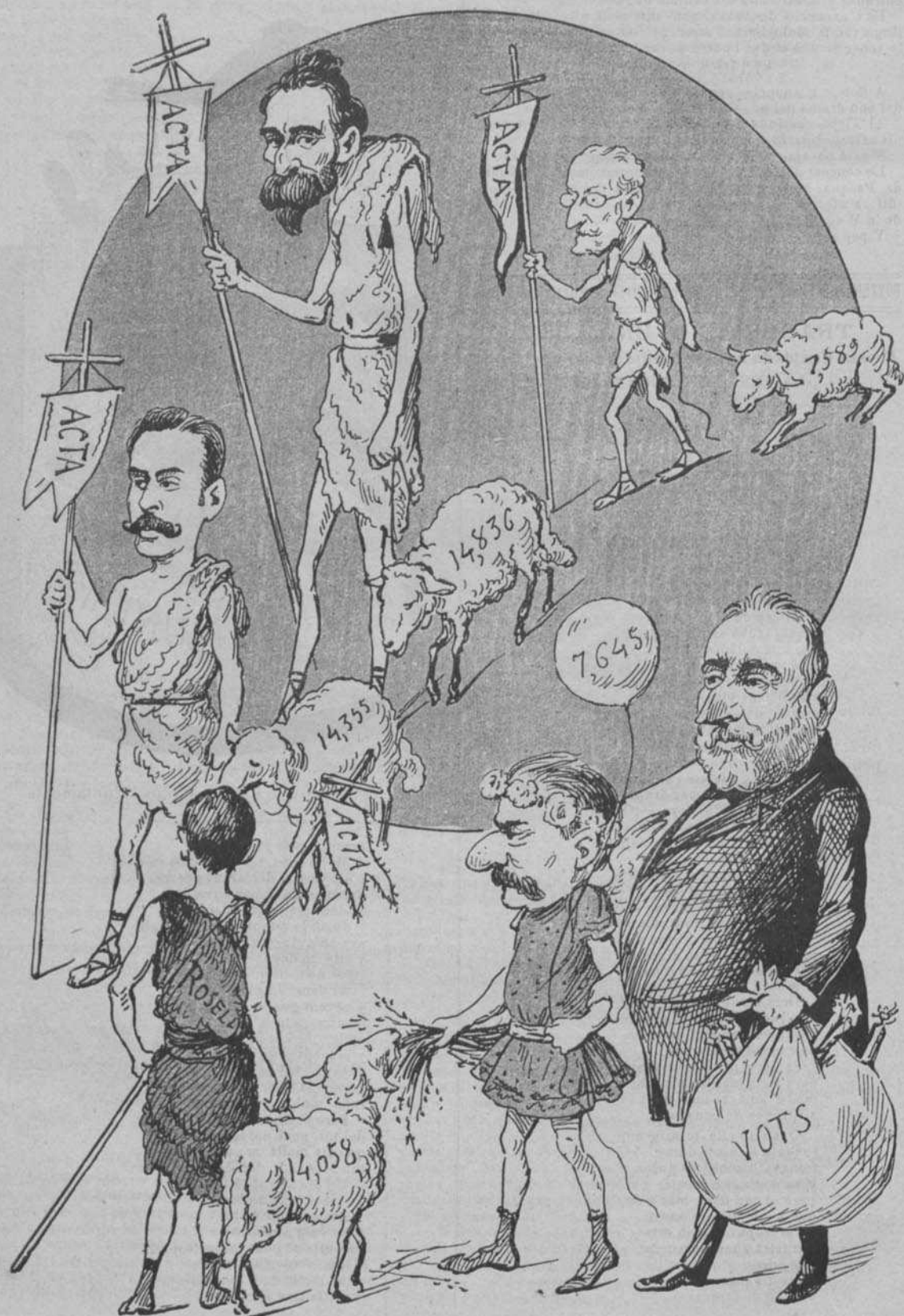
Molts cops, tot tornantse roja
y als vestits declarant guerra,
s' arrossegava per terra
cridant pitjor que una boja.

Jo ab lo semblant cadavèrich
exclamava:—¿Vols callá?
y ella 'm deya:—¡Cap de pá!
¿Que no sabs que tinch l' hasterich?

Al veure lo seu orgull
y veyent que jo callava
mentres ella m' insultava,
molts, mirantme de regull,
y movent gran esbalot
deyan:—Eli té de fé 'l mut
perque la dona li ha dut
roba, mobles y un bon dot.

Pero jo á semblants trapellas,
del tot, puch assegurar
que ma mullé 'm va portar
tan sols... ¡lo dot de 'n Comellas!

Un día al aná á dinar
va tractarme de botxi
y llavors fora de mí,
jo la vaig amenassar;
mes ella al punt ¡quin tropell!
llesta, com una centella,
pren l' olla de l' escudella
y me la tira al clatell.

Los quatre Joans, lo baylet del aufals.... y l'home dels carmetlos.

Jo portava un vestit nou
que 'm va quedar tot tacat
y 'l clatell tant escaldat,
que avuy dia encare 'm cou.

Fins recordo que una nit,
pel gust de ferme enfadar,
la malvada 'm va tirar
iset cops daltabaix del liti!

Y al dirli jo perquè 'm feya
una tan mala partida,
ella 'm va dir desseguida:
—¡Perque tens tan mala jeyal—

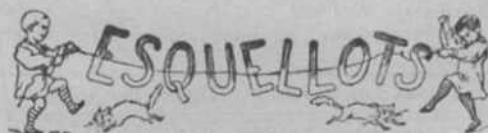
Ab tot y las malas manyas
que ella á mi 'm va demostrar,
may 'm havia fet ficar
en certs negocis de banyas;

mes faltant al seu decoro
d'una manera atrevida,
per fi, la desvergonyida
fins va convertirme en toro;

puig una nit, tot fent bulla,
va fugir ¡voto á n' ell!
ab un beato garrell...
iqu' es protector de «La Fulla».

FRANCISCO LLENAS.

DOTZENA DE FRARE: Frederich Soler (Pitarrá).—Surtirà dijous

Sobre 'l concurs *¿De quí es aquest ull?*:

A pesar de la terminant advertencia que feyam á continuació de las *bases* publicadas en el passat número, son moltes las personas que 'ns han enviat la *respuesta* pel correu.

Per las rahons que allí diguerem, considerém com *no rebudas* aquestas *respuestas*, pues en efecte resultaria sumament complicat el tractar d' aténdrelas.

Sentím molt haver d' insistir en aquesta determinació, y ho sentím tant, que un' altra vegada que obrim un concurs, mirarém, en obsequi als lectors de fora, si trobém la manera de que ells hi puguin pendre part directament.

Esperém que nostres amables lectors, sentse càrech de la impossibilitat en que 'ns trobém de faltar á las condicions establertas, acceptarán aquesta explicació, qu' es 'l única que en general els podém donar.

Ja 'l tenim diputat per Castelltersol, y á punt de deixar la vara per l' acta.

Pero avants de que 'ns abandoni hém de demanarli un favor.

Obra séva es lo *despejo* de la Plassa de Catalunya havent hagut de desplegar per efectuarlo, la més indómita energia. La conciencia 'ns diu que hem de premiarli aquest servey erigintli una estatua; pero no hi ha temps per esculpir-la.

Aixís, donchs, será precis improvisar un pedestal, apilant tots los desetxos dels derribos qu' encare 's troban escampats per la plassa, y ferlo pujar á la cima.

Allá s' estarà, convertit en estatua vivent un dia no més; pero ha de ser un dia de bon sol, y s' hi ha d' entrar sense sombrilla.

Després de lo qual, si 'n surt viu, ja pot anar al Congrés á representar als seus electors de Castelltersol.

¿Y douchs, amich Peyo, qu' es aixó que diuen alguns periódichs?

¿Qué no ho sabia, per ventura, que quan á un ciu-

tadà 'l nombran jurat, te obligació de assistir á l' Audiencia, á administrar justicia?

¿Qué no li havían dit que al que falta á la llista li clavan una multa?

Vegi si s' hi ha mirat gayre 'l president Sr. Hermosa, en imposarli... ¡y de 100 pessetas, com qui no diu res!

Y per mes que diguin que per no pagarla s' ha fet ciutadà francés, no crech que se 'n escapi. ¿Sab lo que li succehirá probablement? Qu' encara li farán abonar los drets de traducció de la séva persona, y en lloch de 100 pessetas se 'n farà 100 franchs.

Tot aixó hi haurá guanyat al ferse gabaig.

Miserias barceloninas.

Un pobre home, á impuls de la desesperació, vá apoderarse de un ganivet de la taula de un carnicer de la Boqueria, y sense que ningú tingués temps d' evitarho, s' inferí una terrible ferida al coll, á tall de Otelo.

—Perque has fet aixó?—van preguntarli.

Y ell va respondre:

—Perque no 'm deixavan demanar caritat y m' estava morint de gana.

Un altre cas.

De un dels calabossos del govern civil sortían crits desgarradors. Un jove detingut s' havia tragat una porció de mistos y patia terriblement.

També van preguntarli la causa de aquest conat de suïcidi y l' infelís va dir:

—En vista de que la policia no 'm deixa tranquil ni un moment, volia acabar ab mí de una vegada.

Ara bé: juntin aquestos dos epissodis de la vida barcelonina, y 's veurá fins ahont arriba l' horror á la vida que senten els que sufeixen.

Forman dos quadros per adornar lo menjador de qualsevol de nostras autoritats.

Algunas personas están que tremolan, al pensar que al últim ha sortit elegit diputat per Barcelona 'l Sr. Orriols.

Home de mes mala sombra, no n' hi ha un altre.

Una vegada, després de molts esforços, va alcançar l' acta, y avants de que pogués arribar al Congrés, vá estallar la revolució de Setembre y va derrumbarse 'l trono dels Borbóns.

En un' altra ocasió, vá lograr ser elegit pel districte de Manresa, y vá caure 'l ministeri provocant la seva caiguda la dissolució de las Corts.

¿Qué succehirá avuy?

Prompte ho hém de veure. Per lo que á mí toca, 'm sembla sentir una véu misteriosa, que 'ns está apuntant lo primer vers del *Puñal del Godo*:

«¿Qué tormenta nos amaga?»

La claveguera del Carrer del Dormitori de Sant Francisco, construhida fá apenas sis mesos, baix la direcció del enginyer Sr. García Faria, amenassa derrumbarse, haventse fet indispensable apuntalar-la per evitar que se 'n vagi á terra.

—Y 'l Sr. enginyer que va construhirla?

—Tant guapo com sempre.

—Volen dir que no caurá?

—No hi ha perill. També está apuntalat com las sevas obras. Y no cal donarhi voltas, que no hi ha puntals mes resistents que las influencias.

L' altre dia al Liceo al terminar lo segon acte de l' ópera *Aida*, vaig sentirne una de bona.

—Aixó es faltar á la veritat histórica. En rigor, en lloch de portar pres al rey de Abissinia, 'l rey de

Abissínia hauria de portar presos als italians començant pel tenor y acabant per l'últim comparsa.

A jutjar per las primeras impressiões, los coros de Clavé que 'l pròxim mes de maig faràn una excursió á Madrid, seràn objecte de las més vivas demostracions d'afecte.

Tota la premsa, sens una sola excepció, ha rebut molt be l'idea de l'artística y popular visita dels coristas catalans. Las barretinas vermellas al passejarse triunfadoras pels carrers de la capital d'Espanya, donarán ocasió á que 'ls honrats fills del treball que las ostentan puguin dir:

—Senyors catalanistas: mentres vostés consumeixen exclusivament dintre de casa l'esperit català, nosaltres l'exportem, y 'l fem aplaudir fins en las terras que semblan mes refractarias á admetre'l y hasta á comprendre'l. ¿Quí vá mes lluny: vostés ó nosaltres?

Lo nostre estimat colega *La Campana de Gracia*, publicarà demà dissapte 'l número extraordinari corresponent al mes de abril.

Los escàndols y trafics electorals y la qüestió cubana en sa relació ab l'actitut dels *yankées* formen las notas culminants, tant del text com de la ilustració del citat número. Los dos assumptos estan tractats ab verdadera gracia, per lo que es d'esperar que 'l citat número cridarà extraordinariament l'atenció dels numerosos lectors del mes popular dels senmanaris polítics.

La escena passa en la Provincia de Toledo.

Un subjecte nomenat Nombela després de haver assistit á una reunió que va celebrarse á la vila de Portillo se 'n tornava tranquil á casa seva, quan al arribar al terme de Albarreal de Tajo, va sortirli un regidor de Rielves, revólver en mà, al crit de: *Diners ó la vida*.

Figúrinse quin regidor mes exhuberant! Y 'l calífic d'exhuberant per la tendencia que demostra á exercir lo seu cárrech en despoblat en mitj del camí ral.

En Nombela, refet del susto, va negarse á afuixar la mosca, y llavors lo regidor va dispararli dos tiros de revólver, ferintlo gravement.

Aixís ho relata un periódich, consignant ademés que 'l regidor del revólver se passeja tranquil com si tal cosa.

Paraulas textuales del aludit periódich:

«El celoso juez de su causa, compadecido sin duda del pobrecito bandolero, trama tan hábilmente los hechos en el sumario, que pronto podrá reanudar sus tareas en oficio tan noble como productivo.»

Y está clar!... Lo regidor sempre podrà dir que 'l delict no era un robó á má armada... sino una senzilla qüestió electoral.

¿Per ventura no 'l va deixar elegir entre *diners ó la vida*?

Antoni Lopez, editor. Rambla del Mitj, 20

A. Lopez Robert, impresor, Asalto 63.—Barcelona.

CONCURS de «LA ESQUELLA DE LA TORRATXA»

¿De quí era aquell ull?

Per més que confiéssim en l'èxit del nostre Concurs, may imaginarem que 'l públich li dispensés la entussiasma acullida que ha alcançat.

1087 lectors, posant de relléu sa penetració, ó 'l seu enginy ó 'l seu humor, ens han favorésent ab sa resposta y honrat ab sa visita nostra Administració, que aquests dias ha semblat un jubileu.

D'aquest total de *respostas*, n'han vingut endevinadas 945.

Apart del nom que ha conseguit los acertats vots de la majoria, los que més han figurat en las contestacions han sigut los noms de: Salmerón, general Blanco, Frederich Soler, Ignocent López Bernagosi, bisbe Catalá, Planas y Casals, Frégoli y Rius y Badia.

Fet l'escrutini dels butlletins rebuts, al arribar al número 848 resulta que ja n'hi ha 500 que portan la resposta acertada. Per lo tant, ab arreglo á la base 1.ª del Concurs, poden passar á recullir el regalo en l'Administració de **LA ESQUELLA** los 500 lectors que, havent endevinat el nom demanat, tinguin resguart que no passi del número

848

Lo regalo ha de recullirse en nostra Administració, mediant la presentació del *resguart*, avants de las **10 de la nit del pròxim dilluns, 20 d'Abril**. Passat aquell dia, caducan los resguarts que no han sigut presentats.

Recordis la base 6.ª del Concurs, y salut y hasta un altre dia que hi torném!

Del General Weyler

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona, Correu: Apartat número 2.

COLECCION DIAMANTE

(Edición López)

ACABAN DE PUBLICARSE

Tomo 39

CUENTOS, CANTARES Y CHASCARRILLOS

POR

JAVIER DE BURGOS

×

Tomo 40

VIDA CONTEMPORÁNEA

POR

EMILIA PARDO BAZÁN

Elegantes cubiertas al cromo distintas para cada volumen.

Precio de cada tomo 2 reales.

ADVERTENCIA INTERESSANT

Dijous dia 23 d' aquest mes

==== SORTIRÁ ====

DOTZENA DE FRARE

Obra póstuma de FREDERICH SOLER (Seraff Pitarra)

COLECCIÓ DE QÜENTOS

Il·lustracions de M. Moliné

Un tomo de mes de 200 páginas.

Preu 2 pessetas.

FLORES DE ESTIÓ

POR JOSÉ ANSELMO CLAVÉ

Un tomo en 8.º encuadernado en tela Ptas. 4

DE LA RAMBLA A LA MANIGUA

per C. GUMA

ab dibuixos de M. Moliné. Preu 2 rals.

Demá dissapte sortirà número extraordinari de

LA CAMPANA DE GRACIA

10 céntims

VUYT PLANAS DE IL·LUSTRACIÓ Y TEXT

10 céntims

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de port. No responem d' extravíos, no remetent ademés 1 ral pel certificat. Als corresponents de la casa, se 'ls otorgan rebuixos

QUENTOS GRAFICHS (per APELES MESTRES.)
LA GENERACIÓ EXPONTANEA

Tant mateix m' he assegut una mica massa baix! ...

Pero bah! ya m' hi aniré avesant.

Lo que deya: ya no t' trobo la posició tan violenta.

Ves lo que pot l' afició! fins m' hi trobo cómodo...

Es dir, cómodo!... no alló que 's diu cómodo!...

Perque, vaja: tant mateix m' he assegut una miqueta massa alt.